

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnium
Gentium, Et || Rerum Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

6 de Re quæ redit ad dominum iure co[m]missi, an a proximo redhiberi
possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

In predictis conventionibus, pendente potestate, concessa retrahendi ipsi venditori, potius res penes emtorem commodati vel precarii nomine, quam alienationis perfecte titulo. Ioannes Faber autem in plerisque locis refert, ex consuetudine feruari, vt præferatur consanguineus pacto de retro vendendo: iure communi autem diuersum, si semel venditor rem vendiderit. Quia, inquit, ex eo ius est quæsitum consanguineo. Ioannes Faber, in §. 1. de emtio. apud Iustinia. Id ipsum tuetur Mattheus de Afflictis, in tracta. promissio. in verbis, licet enim supra diximus. colum. antep. versio. item quero, de alia qualis. cuius ratio, quod contrahentes expresse pactum nequeunt facere inter se, ne proximus retrahere possit, igitur nec tacite, per pactum redhibitionis, vel legis commissorie, vel modi alterius. per leum quid, si certum per. Mattheus de Afflictis, decis. 358. Tiraguell. in tracta. de retr. act. conuentionali. §. 1. glo. 7. num. 2. Quæ tamen rationes parum accomodate videtur: cum traditio quidem simpliciter pura, dominium transferat: at non ea quæ cum modo, vel sub conditione fit. Et aliud est pactum expressum, quo non potest præiudicium fieri proximo retrahenti, aliud sibi præcipere, vt res aliquando ad se redeat. Quæ ad modum neque obicit potest, quod in conditionalibus venditionibus locus sit retrahendi, vt dictum proxime est: nam aliud est conditionem, aliud modum addicere venditionibus, vt in aliis. l. de his que sub modo leg. a. vel fidei commiss. relinq.

¶ Verum ¶ sciendum est pactum redhibitionis, vel vt interpretes loquuntur: de retro vendendo, ita demum redhibitionem impedit gentilitiam, si in ipso venditionis contractu fiat. Id ipsum & in pactis alius legis commissorie, & additionis in diem & similibus: tunc enim pactum rei pars & emtionis censetur, l. fundi partem de contrab. emt. P. l. pacta conuertia. eod. titu. P. & pacta conuertia insunt bonæ fidei iudicis: si ex continenti subsequuta sint, non si ex intervallo. Liuris gentium §. quonimo, de pact. P. cum similib. in ibi not. Nam si ex intervallo fierent, ipso iure resoluenter venditiones, non secus, quam ex nouatione, & pacto sequente, glo. in l. ab emtione, in verbo cogatis, de pact. in P. neque pollet pactis huiusmodi semel acta perfecta venditione pura, ex qua iam ius quæsitum est proximo, pactum in præiudicium eiusdem efficax esse, l. si vnus, ante omnia, de pact. in P. & perfecta ita venditio, in damnum alterius nec diem, neque conditionem accipit, l. perfecta. C. de don. que sub mod. sic & animaduertit Tiraguell. in tracta. de retr. act. conuentionali, §. 1. glo. 7. num. 4.

De re vendita in venditione nulla, an retrahi possit. CAP. 5.

1 Redhibitio gentilitia non habet locum in venditione nulla. Non potest ¶ agi iure hoc redhibitionis gentilitiæ ex venditione nulla, veluti si ea facta contra iuris communis, vel municipalis prohibitionem, veluti si minor vendidit, Tiraguell. tracta. de retr. act. gentilitio. §. 1. glo. 2. num. 5. (Cypolla consilio causar. civil. 44. quest. de presentatione, col. 2. vers. de prima questione, quia appellacione venditionis venit proprie valida. l. 4. §. cõdemnatum, de re iudic. l. 3. §. hac verba, de negot. gest. P. Neque ex inutili, & nulla, iura accessio fundi clientelaris, seu laudemia debentur. Ioan. Faber in l. 1. quando lic. ab emt. disced. in C. & in l. fin. colum. 2. in verbo irritum, commu. de leg. C. & in ibi Barthol. & Paul. Castren. ad §. sed cum nulla, eius l. fin. Ex nullo nihil sequitur, l. eius qui in prouincia, de reb. cred. & pro pretio repetendo condicito indebiti competit ex emtione nulla. l. seruum meum, §. 7. de condit. indeb. l. 12. P. ita. Obiectandum tamen, emtore obicitatem proximiori redhibita agenti nullitatem, non andiri: cum illas non interficit recepto pretio: & qui excipit, potest repelli per replicationem, quod sua nihil interficit, l. ille a quo, §. 1. ad Senatuscons. Trebellian. iuse Carol. Molinæ, in consuetudine Parisiens. titu. 1. §. 13. gloss. 5. in verbo, vendi, in 11. quest. & Tiraguellus de retr. act. gentilitio, §. 1. gloss. a. num. 11.

De re quæ redit ad dominum iure commissi, an a proximo redhiberi possit. CAP. 6.

1 In commissum quando iure scripto. & Gallico incidit res. 2 Redhibitionis rei vendita quis præferatur, dominum censuatis, an proximus. In commissum re incidente, quis præferatur, an proximior alienantis, an is cui commissum debetur eod. 3 Feudo incidente in commissum quis præferatur, proximius agnatus, an dominus.

ius, an dominus. Feudum quibus modis incidat in commissum. eod. Commissum ob inficiationem domini, in Gallia.

¶ CVM ¶ census domino directo non soluitur, vel iura fisco non penduntur, res cadit in commissum, id est, res adimitur possessori, l. commissi, 1. 4. & l. fin. diu. quoque de public. & veltiga. vide de commissione rei, vel de publicatione debiti non soluti. glo. in l. 1. & 2. de veltiga, & commissi lib. 4. C. tit. 61. & interpret. in d. l. commissi, & in d. §. diu. & redit ad dominum: vt & quando emphyteota, alterius quam ecclesiæ, per triennium cessauit in solutione pensionis, l. 2. de iur. emphyt. C. si ecclesiasticus, si per biennium. c. potuit, de loca. authent. qui rem, de sacros. eccles. C. Quæ in publicis pensionibus, quibus res onerantur, locum habent, l. obssere, 9. de anno. & tribu. lib. 10. C. tit. 16. extra ius Gallicum, quo non est locus commissio, ob moram solutionis, nisi quis inficietur dominum potentem. ¶ In ¶ hac itaque causa queritur, vum proximior, qui vult redhibere rem hanc, quæ in commissum cadit, potior sit domino censuali, vel alio, cui res iure commissi competit. Et distinguitur aliqui, num. proximior nomine sue, an eius qui cecidit in commissum soluat: si pro suo, non pro fit solutio debitori: si eius debitoris, audiatur, vt eum liberans, cum inuitum quis liberare possit pro eo soluens. Barr. & Bald. in l. arborib. §. quod tamen, de usufru. in P. Quod tamen respuit Ludouicus Romanus, sing. 558. qui scribit solutionem factam census a tertio, etiam suo nomine liberare debitorem, & prodesse emphyteote. per l. forma censu. l. §. si cum ego, de censu. Quamobrem dicemus in specie propositam commissum sic: & locum habere redhibitionem gentilitiam, & proximior rem reddidit, vel oblato debito census, retrahere. Quod & est ex sententia Boerit. decis. 279. nu. 1. Quia & concurrente domino, & proximiore, in iure redhibitionis, præferatur proximior. in consuet. Burgund. tit. de retr. act. §. 10. quam consuetudinem, communem esse ibi tradit Cbassan.

¶ Quamquam ¶ Albericus in contraria videatur esse sententia in l. Imperator, in 2. de pact. in P. & lalon, in l. 3. colum. 4. ibi iuxta supradictum notabile, C. de iur. emphyt. In feudo tamen quo priuatur vasallus, num. et præferatur dominus, distinctio adhibenda ex modis, quibus feudo quis priuatur. Feudum quippe in commissum incidit, vel ex negligencia recognitionis domini, vel ob delictum in dominum commissum, vel ex inficiatione domini, §. 1. & 2. quæ sunt prima caus. benef. amitt. Negligitur dominus, quando non negatur quidem, verum tamen ius illi debitum, quando, & modo quo oportet nõ præstatur: vel si inuestitura, seu adeptio possessionis ab eo non petitur, intra annum & diem, vel aliud tempus a consuetudine, vel lege feudi definitum, quo casu fidelitatis prætermissa professione, vt ingratus beneficio priuatur. Ex delicto priuatur quis feudo, pluribus de causis, vel delicto commissio contra ipsum dominum, vt si periclitantur dominum in prelis non iuuerit, si eum aggrediatur, si filias eius corruperit, & ob alias similes causas feudo: vbi explicatas, §. item qui dominum inuim, cum §. §. segg. quæ sit. 1. caus. benef. amitt. in vlt. feud. Vel etiam ex delicto in alium, quam in dominum commissio. Cum aut quis priuatur feudo, delicti in dominum commissi causa, præferatur dominus proximioribus: in aliis proximiores ei præferuntur, §. fin. quæ sit prima caus. benef. amitt. redit enim facile ob ingratitude donatoris, res ad pristinum donantem dominum, l. si de reuoc. don. C. de iur. eod. titu. apud Gregor. l. 1. de ingra. liber. c. octaua, 12. q. 2. l. 2. de liber. & eor. liber. Casu tamen, quo quis fratrem dominum occidit, proximiores tantum post tertium gradum, non intra, admittuntur, propter vicinitatem conunctionis, §. fin. si vasallus feudo priuatus, de fera. lib. 2. Feud. tit. 31.

¶ In ¶ inficiatione porro domini ademptio præd. clientelaris, & proculdubio ad dominum, vt ab ingrato erepti, per §. si vasallus, si feudum, & §. penult. vers. vasallus feudum, quod sciens est, si de feud. defuncti. controuers. fuerit inter domi. & agna. defuncti. lib. 2. de Feudo. titu. 26. pertinet, expulsi proximioribus. Quod arbitratum, & verum esse plerique in inficiatione domini tacita, puta, quia vasallus, seu cliens dominum patronum non conuenit, nec professus est apud illum acquisitionem, id est, recognouit, vt di. out. dominum, quo casu & priuati tradunt feudo. vt in §. 1. & 2. quæ sunt prima caus. benef. amitt. & ita tradit Ioan. Andreas, in aactionib. ad Speculatorem, tit. de feudis, §. quoniam, & in additio. dicitur Baldus, & Alexander, in 3. volumine consiliorum, consilio 10. columna tertia, versicu. denique si reperitur, Laurentius Syluanus lib. de feudi recognitione, cap. 87. Hodie tamen in Gallia generali vñ receptum est, ne ob inuestituram non petatur

vasallus feudo prigetur. Sed remedi alio subuenitur dominis, vt possit sui mancipii res facere, & in eas manus inticere, veluti rebus vacantibus, & a nullo vasallo occupatis, donec vasallus fidelitatis se adstringat sacramento. Boerius in consuetudines Biturigen, tit. de consuetud. feud. §. 6. & 15. Joannes Samson, in consuetudines Turonia, tit. comment. hommage se doit offrir a son seigneur, in princip. & artic. 3. Chassanau, tit. des siez, in princip. & in gloss. dedans lan. num. 12.

Num Redhibitio hæc fiat in donatis, & de relictis titulo generali, vel particulari institutionis.

C A P. 7.

- 1 Redhibitio gentilitia in donatis locum non habet.
- 2 Proximus quis.
- 3 Redhibitio gentilitia non fit de relictis institutione, vel legato.

IN summa, redhibitio gentilitia in donatis locum non habet: quemadmodum ædiliam curulium reddibitio, ad res donatas quoque non pertinet. Ne quod quis benigne in alium contulit, fraudis consilio reuocet, vt ait Modestinus, *L. ad res donatas, 62. de adit. edict. P.* Præfertur emtori proximus venditori, quod pretium restituendo, & satisfactum est emtori & venditori: at in donatione id consequi non possumus, nec proximus qui vult reddibere, potest præstare, iure donans a donatore accepit bene merita, sine detrimento donatoris, *L. affectiois & L. donari, de donati. P. ca. 1. eod. tit. apud Gregor.* qui præstitit affectionis quippe gratia sunt donationes, & liberalitates, nec decipi, sed iuari beneficio nos oportet. *L. in commodato, §. sicut commo. P. §. si que* & verius dicitur proximus, a quo auxilium & gratia suscipimus, potius quam cognati, a quibus cõtemnuntur: vt Dominus noster Iesus Christus, per parabolam eius qui inciderat in latrones, docuit. *Luca. c. 10.*

ἔπειθ' ἔβλεπον αὐτὸν ἡλίθιοι χερσὶν ἰσχυρὰς ἐκ τῆν ἰσχυρῶν αὐτοῦ, Homer. in sine lib. 8. Odysse.

id est,

Quoniam non sane frater inferior Est, qui facius existere prudentia sciatur.

Quamquam Sotio, apud Stobæum, recte dixerit, *οὐδὲν ἀγαθὸν παρὲν τῆν ἀδελφῶν φίλων ἰσχυρῶν, παρὰ πλεονοσί τοῖς τῶν ἀγαθῶν ἡν ἔσται, τῶν δ' ἀδελφῶν χερσῶν,* id est, *Qui relictis fratribus alios amicos querunt, similes illis sunt, qui seum rursus incultum sinant, & alienum excolunt.* Concludunt itaque Fridericus in constitutione sua contra *Ætus protomiseos*, Matthæus de Afflictis, eodem tractat. *protomiseos, §. licet enim, 4. colum.* Chassanæus, in §. 9. *§. sed quid in donatione iure de retract.* & alii, donationem hunc reddibitioni non subici: neque prohibita venditione, censere prohibita donatio. *L. 1. & fin. de præd. decur. lib. 10. C. l. 1. de feudis patrimonial. lib. 11. C. §. 1. & Bald. in l. voluntas, C. de fideicom. §. Quamobrem* & neque in relictis titulo institutionis generalis, vel particularis, erit locus reddibitioni gentilitiæ: quia in illis donatio & propter bene merita, & legata, & hereditates testamento, *L. nec adiecit, pro socio, in P. l. rem legatam, de adimen. leg. in P.* relinquuntur. Etque legatum, donatio a testatore facta, ab herede præstanda, *§. legatum, de lega. apud Infimiam. L. legatum, de lega. 2.* Sæpius quoque dictum est, & hereditatē & heredem, defuncti personam referre, *L. denig, quod vi aut clam, in P. §. 1. de iur. iur. an. a moriente præsit. coll. 5. in Auth. l. fin. C. de impuber.* quam bonis propriis non priuaret proximus.

Num in datis causa transactionis, reddibitio hæc admittatur. Cap. 8.

- 1 Redhibitio gentilitia locum non habet in datis ex transactione.
- 2 Laudemia quando debeantur ex transactione.
- 3 Redhibitio num locum habeat in litis æstimatione.

Classici & omnes consuetudinum fere interpretes defendunt, in datis ex causa transactionis, vel remissis retractui locum non esse. *Matthæus de Afflictis in tracta protomiseos §. licet, 8. columna.* Chassan. ad consuetudines Burgundie, tit. de retract. §. 1. in verba, *a vendit. versic. quid in transactione.* Arnol. Ferro. in tit. de retract. §. 25. & 28. in consuetudin. Burdegalen. Quemadmodum feudum, quod per se inalienabile est, siue comie, siu domini, siue feudorum §. 1. de controuer. feudor. inter vasall. & alium, de beneficio, in visib. feud. potest libere, dummodo ab sit fraud, transactione retracti, §. penult. versic. si vasallus, de beneficio, tit. si de feud.

do defuncti contentio fit inter domin. & cognat. vasalli. Transactio quippe refert causam dubiam, & dominium incertum, quæ de controuertitur, dubiæve litis euentus. *L. 1. de trans. P. l. 2. C. de int. c. super eo. eo. tit. ap. Greg.* Quamobrem ex transactione datu, vel acceptum, incertu remanet, num accipientis vel dantis esset, *l. quæ dicitur de penult. in P.* vt proximus inde non possit conueniri nisi se maiorum. Atq; hic nõ mouendam esse camarinam recte Iuris prudentes censent: ne lites sint immortales, quas tollit trãactionis auctoritas. *L. fratris. C. de transact.* Tiraquellus in §. 1. de retractu gentili. glo. 14. num. 63. temperamentum huic quæstioni cum distinctione adfert, inspiciendum esse, num per transactionem fundus, vel res immobilis relinquatur ei, qui ante nõ possidebat, dato ab illo aliquo pretio: an vero apud eum qui ante possidebat: inter quæ multum interest, *l. si pro fundo, & ibi Barto. & Bald. C. de transact. glof. Barth. & alii in rubr. pro emore, glo. Bar. & Alberic. in l. 1. eod. titu. P.* Et quando relinquatur penes antea possidentem, non esse locum retracti: si contra, esse, in consuetu. *Andeg. unsum, artic. 360.* & ita intelligendam esse Chassanæi sententiam, in d. §. 1. de retractu in consuet. *Burgun.* quam & idem Chassanæus alibi apertius explicat, in *titu. des siez, §. 8. ad verba alienatione & transpõrti, versic. nunquid autem vasallus possit super feudo transigere.*

Sicuti & nec debentur laudemia ex transactione, per quam res remanet penes antea possidentem, non contra. *Saxonus in consuetu. Turonia, iuu. comme le siez, se doit offrir au seigneur, §. fin. colum. 1. §. Quamobrem* & etia transactione, quæ propter iuriciendam litis æstimationem fit, locus erit reddibitioni gentilitiæ, vt tradit antiquus interpretes Anonymus, in tractatu de retractu, penultim. consideratione, quæstion. 10. Quod dicit obseruari contra sententiam Ludouici Romani, qui arbitratus, consilio 107. ex necessaria alienatione non esse locum iuri retractus. Ratio, quod litis æstimatio, similis sit emtionis. *L. 3. pro emt. in P. Cicero late pro Cluentio, quod sit litis æstims.* Quamobrem & Tiraquellus ratus est: ius retractus habere locum in transactione, etiam quando res remanet per eam penes possidentem antea, dato aliquo pretio, non ipsius quidem rei, sed iuris ipsius. *Tiraquellus tract. de retractu gentilitis, §. 1. glo. 4. num. 64. & 74.* Quæda transactione habeat speciem venditionis. *citat glo. in l. cum u, §. si non, in verbo transactionis.*

De datis ex compensatione, & acceptatione, num hoc iure retrahantur.

C A P. 9.

- 1 Redhibitio gentilitia, quando locum habeat in datis ob compensationem.
- 2 Erit acceptatione. eod.

In hac quæstione, & distinctione adhibita, responder Chassanæus, in consuet. *Burgundie, titu. des retract. §. 9. versic. querit, Matthæus de Afflictis.* an contractus, in quo ius retractus præcedat compensationem, & tunc in compensatione ius congrui, seu reddibitionis vtilis tantum locum habere, *L. causa, de libera lega. P.* an vero nullus præcesserit: & tunc locum non habere: quia compensare sit donare, *L. Iulianus, de condit. & demonstrat. si fundum, 83. §. Titio fundum, de lega. 1.* Imo potius & habeat speciem permutationis, quæ respicit ius retractus, cum liquidi ad aliquid fiat tantum compensatio. *L. 1. de compensa. P. l. si constat, C. eod. titu.* Proinde etiam ex accepto latis non erit danda reddibitio, eo quod ex parte remittentis censetur esse donatio, in qua iam diximus non habere locum reddibitionem hanc gentilitiam.

De remissis in diuisione. Cap. 10.

- 1 Redhibitio gentilitia non fit de rebus diuisis.
- 2 Ad iudicatio in diuisione facta, similis emtionis, verum alia ob emtionem.

Placuit & etiam in diuisis non esse locum reddibitioni gentilitiæ. *Chassanæus in consuetud. Burgundie, titu. de retract. §. 9. versic. item in diuisione.* Diuisio namque nullum tribuit ius nouum, sed quæsitum ante distinguit, *L. 2. commun. prædior.* quod commune quippe est, meum est, *L. serui electione, §. fin. de lega. 1. l. illud, de iur. iur. P. l. 2. de cond. i. institutio. l. 1. §. si dominici, ad Senatuf. cons. Syllani in P. cum similit. l. merito pro soc. P.* Sed ne quis in communiõne contrarius regulas remanere cogatur, *L. fin. in fine, de litig. glof. C. l. fin. C. commun. diuidum, l. si non forem, §. si cerum, de conuict.*